

Zdravstveni centar

U svakoj opštini nalazi se najmanje jedan zdravstveni centar. Svi stanovnici bi trebalo da budu zavedeni u nekom zdravstvenom centru gde bi trebalo u prvom redu da se obrate u slučaju potrebe za zdravstvenom negom.

U zdravstvenom centru rade lekari i medicinske sestre koji su posebno učeni da daju sud o opštim stanjima bolesti. Oni pregledaju, postavljaju dijagnozu i leče lakša i teža oboljenja i hronične bolesti. Kao ispomoć, u centru se nalaze druge kategorije zanimanja, na primer terapeut rada, fizioterapeut, dijetetičar i socijalni radnik.

Većina zdravstvenih centara ima automatski telefonski sistem čekanja na poziv, koji se zove TeleQ. To znači da se kada ih pozovete javlja telefonski govorni aparat na švedskom. Tada morate biti spremni da utisnete vaš međugradski pozivni broj i broj telefona. Nakon nekog vremena uslediće telefonski poziv ka vama.

Ukoliko ne znate švedski dovoljno dobro, prilikom vaših kontakata sa zdravstvenim ustanovama, imate pravo na tumača. Zatražite tumača već u trenutku kada zakazujete termin.

Kada tražite zdravstvenu negu u zdravstvenom centru, budite spremni da pokažete identifikaciju ukoliko vas ne poznaju u tom zdravstvenom centru. Time se povećava vaša sigurnost i olakšava rad osoblja u zdravstvenom centru.

Odabir zdravstvenog centra

Čim vas zavedu u matičnu evidenciju i dobijete vaše četiri poslednje cifre matičnog broja, možete sami kontaktirati neki zdravstveni centar da biste se vi i vaša porodica tamo registrovali. Kao osoba koja je zatražila azil ste takođe dobrodošli u najbliži zdravstveni centar, ali ne možete tamo da se registrujete.

Od 1. septembra 2009. na je snazi odabir zdravstvene nege (vårdval) u regiji Östergötland. Odabir zdravstvene nege znači da vi sami možete odabrati u kojem ćete zdravstvenom centru biti registrovani i koji će predstavljati vaš stalni zdravstveni centar. To ne mora biti zdravstveni centar koji se nalazi najbliže vašem stanu.

Kontakt sa pedijatrijom ili kućnu zdravstvenu negu dobijate uvek kod zdravstvenog centra kod kojeg ste odabrali da se registrujete. Ne možete se registrovati kod zdravstvenog centra izvan sreza.

Možete prelaziti iz jednog zdravstvenog centra u drugi. O tome biste trebali pismenim putem obavestiti sresku skupštinu. Formular za promenu zdravstvenog centra se nalazi na internet stranici www.lio.se/vardval ili u zdravstvenim centrima.

Sreska skupština poseduje i upravlja najvećim brojem zdravstvenih centara u srezu, ali su pojedini i privatni. Oni imaju ugovor sa sreskom skupštinom i za vas kao pacijenta to ne predstavlja nikakvu razliku po pitanju nadoknada i nege koja vam se pruža.

Ukoliko se razbolite

Ako se razbolite, a nije akutno, prvenstveno bi trebalo da se obratite vašem zdravstvenom centru ili da pozovete broj telefona 1177 Savetovališta za lečenje (Sjukvårdsrådgivningen). U Savetovalištu za lečenje rade medicinski radnici koji govore švedski i ponekad engleski. Oni vam mogu pružiti savet ili pomoć ukoliko imate potrebu da stupite u kontakt sa lekarom.

Svi zdravstveni centri su radnim danima otvoreni najmanje do 17:00 časova. Ako se razbolite uveče ili tokom neradnog dana, prvo pozovite broj telefona 1177 Savetovališta za lečenje, koji 24 časa dnevno odgovaraju na pozive. Dežurne centrale se nalaze u gradovima Linköping, Norrköping, Motala i Finspång, koji rade uveče i tokom neradnih dana. Termin kod njih se uvek zakazuje preko Savetovališta za lečenje.

Ako se teško akutno razbolite, pozovite 112 ako treba da se pozovu kola hitne pomoći ili ako tražite hitan prijem u bolnicu.

U zdravstvenom centru

Ovde se nalaze specijalno školovani lekari, često opšte prakse, medicinske sestre i okružne medicinske sestre.

Kod okružnih medicinskih sestara brzo dobijate pomoć. Okružna medicinska sestra ima široka znanja iz oblasti zdravstvene i nege bolesnika, kao i lečenja dece, a rade u bliskoj saradnji sa lekarima.

Okružna medicinska sestra može:

- Pružiti savet o lečenju
- Dati prvu procenu vaše bolesti i pružiti savet ako je potrebno da odete kod okružnog lekara.
- Pružati zdravstveni tretman: previjati rane, vaditi kopče, meriti krvni pritisak, davati injekcije.
- Lečiti decu
- Izdavati recepte za određene lekove i pomoćna sredstva
- Davati zdravstvene savete o ishrani, kretanju, prekomernoj težini i pomoć u odvikavanju od pušenja.

Okružna medicinska sestra prima pacijente nekoliko puta dnevno što znači da možete brzo doći na red. Unapred zakažite termin tokom važećeg termina za telefonske pozive. Ukoliko je potrebno, može se obaviti kućna poseta. Sreska skupština i zdravstveni centri su odgovorni za kućno lečenje.

Dečiji zdravstveni centar BVC

Ako vam se dete razboli, možete telefonirati dečijem zdravstvenom centru i zatražiti savet. Ono se često nalazi u ili pored zdravstvenog centra. BVC nudi lekarske preglede dece određenih godina, a takođe možete dobiti savete o zdravlju i razvoju vašeg deteta, koji se odnose na dojenje, ishranu, vakcinaciju spavanje, nezgode i slično.

Ginekologija - ordinacije babica (Barnmorskemottagningar)

Ordinacije babica se nalaze u svakom srezu, ponekad su pripojene zdravstvenom centru. Pogledajte informacioni list o Nezi žena i zdravlju žena.

Fizioterapeut

Fizioterapeuti imaju široko znanje i iskustvo u nekoliko oblasti kao što su tegobe sa leđima i vratom, glavobolja, stanja napetosti i stresa, tegobe sa zglobovima, neurološke i reumatske bolesti, ali i za dugotrajna bolna stanja. On daje individualnu procenu vaših tegoba i daje savet koji je prilagođen upravo vama. Po potrebi, fizioterapeut saraduje sa kućnim lekarom ili drugom

osobom koja pruža zdravstvenu negu, da biste vi koji ste se obratili njemu dobili što je bolju moguću rehabilitaciju.

Socijalni radnik

Socijalni radnici daju psiho-socijalna mišljenja i nude terapiju razgovorom. Oni koji mu se obrate se često nalaze u različitim kriznim stanjima, imaju lakše tegobe anksioznosti ili depresije.

Terapeuti rada

Ako se razbolite ili povredite, možete dobiti pomoć terapeuta rada da biste mogli što bolje obavljati razne aktivnosti kod kuće, na poslu ili u slobodno vreme. Terapeut rada može obavljati kućne posete i prima posete u zakazanim terminima.

Dijetetičari

Dijetetičari leče probleme u ishrani, pružaju savete o ishrani i informacije o ishrani. Kod hroničnih bolesti, kao što su na primer dijabetes, alergija ili prekomerna težina i poremećaji u ishrani, od lekara ćete dobiti uput za dijetetičara. Takođe možete da posetite dijetetičara u vezi sa obrazovanjem odraslih kod zdravstvene nege majke i deteta.

2009-05-18